

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W CHOROSZCZY**

z dnia 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na terenie
Gminy Choroszcz na rok 2016**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 446), art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 1286, zm. Z 2015 r. poz. 1045, 1893, 1916) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 224) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na terenie Gminy Choroszcz na rok 2016 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Choroszczy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązywania od 1 stycznia 2016 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Choroszczy

mgr Beata Marlena Jeżerys

Załącznik do Uchwały nr
Rady Miejskiej w Choroszczy
Z dnia

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ NA TERENIE GMINY CHOROSZCZ
NA ROK 2016**

Choroszcz 2016

I. WSTĘP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na rok 2016 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki, minimalizowania szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków oraz przeciwdziałania marginalizacji społecznej. Dokument diagnozuje obszary problemowe, określa cele oraz precyzuje zadania profilaktyczne na trzech poziomach: uniwersalnym, selektywnym oraz wskazującym.

Program uwzględnia wyniki raportu z lokalnego badania społecznego z 2011 roku pn. „Decydujmy razem”, do opracowania posłużyły również materiały: *Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2016 roku* wydane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, raport Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny 2012 roku *Wybrane czynniki ryzyka zdrowotnego związane ze stylem życia, Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w województwie podlaskim na lata 2014-2018*. Uwzględnione zostały również opinie i wnioski szkół oraz innych instytucji i organizacji funkcjonujących na terenie Gminy.

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii są: *Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii, Ustawa o pomocy społecznej oraz Krajowy Program Przeciwdziałania narkomanii na lata 2011- 2016*.

Realizatorem zaplanowanych działań jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Miejski w Choroszczy oraz Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Zadania Programu mogą być wykonywane przez wyżej wymienionych realizatorów, bądź przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 *Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, prowadzące działalność statutową w danej dziedzinie, wyłonione w drodze otwartego konkursu ofert albo w trybie określonym w art. 19a *Ustawy*, o której mowa.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ I TOWARZYSZĄCYCH IM ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH

Według stanu na dzień 20.01.2016 roku, gminę Choroszcz zamieszkuje 14 452 osoby, z czego 7 280 to kobiety, a 7 172 to mężczyźni. Osoby pełnoletnie stanowią 82% ogółu społeczeństwa.

1) Dystrybucja alkoholu

- a) W 2015 roku wydano 22 zezwolenia uprawniające do sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Choroszcz oraz 2 jednorazowe zezwolenia na

sprzedaż napojów alkoholowych. Struktura wydanych zezwoleń wg zawartości alkoholu, przedstawia się następująco:

Kategoria	Rok (ilość produktów)	
	2014	2015
Do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo	9	9
Powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu	9	8
Powyżej 18% zawartości alkoholu	9	5
Łącznie	27	22

- b) Na terenie gminy Choroszcz w 2015 roku funkcjonowało 39 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, z czego 32 w detalu a 7 w gastronomii.

Lata	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych		
	ogółem	sklepy	Lokale gastronomiczne
2014	35	29	6
2015	39	32	7

2) Naruszanie prawa i porządku publicznego w związku z nadużywaniem alkoholu i używaniem narkotyków

- a) Policjanci Posterunku Policji w Choroszczy w związku z wykonywaniem zadań wynikających z realizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, podjęli interwencje w następujących obszarach:
- (a) Zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych: pouczono 13 osób, 27 osób ukarano mandatami karnymi, skierowano 13 wniosków do sądu.
 - (b) Zakaz sprzedaży i podawania alkoholu osobom nieletnim: brak interwencji.
 - (c) Wykroczenia, przestępstwa drogowe – kierowanie pojazdów pod wpływem alkoholu: zatrzymano 6 kierowców będących po spożyciu alkoholu (stężenie alkoholu we krwi zawiera się między 0,2 i 0,5 promila, bądź od 0,1 do 0,25 mg w 1 dm wydychanego powietrza) oraz 33 nietrzeźwych kierowców (zawartość alkoholu we krwi przekracza 0,5 promila albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość lub zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza przekracza 0,25 mg albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość).
 - (d) Zakaz spożywania alkoholu przez osoby nieletnie: do domów rodzinnych odwieziono 3 nieletnich spoza terenu Gminy Choroszcz

- (e) Zatrzymano 7 osób nietrzeźwych w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych, do Izby Wytrzeźwień przewieziono 38 osób nietrzeźwych.
 - (f) Przeprowadzono działania edukacyjne pn. „Bezpieczna droga do szkoły/domu”.
- b) W 2015 roku Komisariat Policji w Choroszczy odnotował 3 przestępstwa naruszające przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
- c) W roku 2015 na terenie miasta i gminy Choroszcz założono 26 „Niebieskich Kart” wszczynających procedurę podjęcia interdyscyplinarnych działań interwencyjno-pomocowych wobec osób uwikłanych w przemoc w rodzinie.

	Lata			
	2012	2013	2014	2015
Liczba wniosków	15	20	41	26

Dane przedstawione w tabeli wskazują spadek liczby wszczynanych postępowań w stosunku do roku 2015, jednak na przestrzeni czterech lat, poczynając od roku 2012, zauważalna jest tendencja rosnąca liczby zakładanych Kart. Ponieważ problem przemocy jest powiązany ze zjawiskiem uzależnień, istnieje potrzeba prowadzenia działań profilaktycznych łączących obie tematyki.

Z przedstawionych wyżej danych wynika, iż w zakresie naruszania prawa i porządku publicznego w związku z nadużywaniem alkoholu i używaniem narkotyków nacisk należy położyć na edukację społeczeństwa na temat ograniczeń i konsekwencji spożywania alkoholu w miejscach publicznych, powiązaniu problemu przemocy z uzależnieniami oraz na temat trzeźwości na drogach.

3) Pomoc terapeutyczna, działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- 1) Na terenie gminy Choroszcz funkcjonuje Samodzielny Publiczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. dr. Stanisława Deresza, w którego strukturze wyróżnić można oddziały zajmujące się leczeniem uzależnień, a z których mogą korzystać mieszkańcy gminy Choroszcz. Oddziały te to: *Oddział ogólnopsychiatryczny V z całodobowym pododdziałem detoksykacyjnym dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, Oddział ogólnopsychiatryczny VI z pododdziałem podwójnej diagnozy i pododdziałem leczenia zaburzeń nerwicowych, Oddział leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych.* Szpital nie udziela świadczeń w warunkach ambulatoryjnych, dlatego też, wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańcom gminy, Urząd Miejski zapewnia funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin. W

2015 roku, z jego usług skorzystały 133 osoby. 47% osób zgłaszających się stanowiły osoby uzależnione, 26% - osoby współuzależnione, natomiast 25% klientów Punktu dotyczył problem przemocy w rodzinie.

- 2) Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło w 2015 roku 15 wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego, czyli o 3 mniej w porównaniu do roku 2014. Wszystkie wnioski złożone zostały przez osoby fizyczne, najczęściej członków rodziny osoby uzależnionej. Po przeprowadzeniu rozmów interwencyjno-motywujących z osobami, wobec których wnioskowano o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, w roku 2015 GKRPA nie występowała do sądu o poddanie leczeniu w/w osób w placówce uzależnienia od alkoholu.

4) Zasoby lokalne umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej na terenie gminy

Do prowadzenia działalności profilaktycznej i naprawczej z dziedziny uzależnień przyczynić się mogą:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 2) Urząd Miejski w Choroszczy;
- 3) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 4) Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin;
- 5) Samodzielny Publiczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. dr. Stanisława Deresza w Choroszczy;
- 6) Posterunek Policji w Choroszczy Komisariatu Policji w Łapach;
- 7) Klub Abstynenta „Wolność” w Choroszczy;
- 8) Ośrodek Rehabilitacji i Readaptacji „MONAR” w Zaczerlanach;
- 9) Świetlica opiekuńczo-wychowawcza;
- 10) Przedszkola, szkoły, placówki kulturalno-oświatowe;
- 11) Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Jana Chrzciciela i św. Szczepana Męczennika w Choroszczy;
- 12) Parafia Prawosławna pod wezwaniem Opieki Matki Bożej w Choroszczy
- 13) Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów nr 15 w Choroszczy.

III. OBSZARY PROBLEMOWE

Na podstawie przeprowadzonych w Choroszczy w roku 2011 badań społeczności lokalnej dotyczącej problematyki uzależnień, badań ogólnopolskich oraz wiedzy i doświadczeń uzyskanych w trakcie realizacji wcześniej obowiązujących Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień zdefiniować można następujące obszary problemowe:

- 1) Koncentracja problemów społecznych większa na terenie miasta Choroszcz niż na obszarach wiejskich.
- 2) Niski poziom wiedzy dzieci, młodzieży i dorosłych nt. przyczyn i skutków występowania uzależnień, w tym występowania problemu przemocy.

- 3) Niewystarczająca oferta zajęć zapewniających alternatywne niż destrukcyjne formy zagospodarowania czasu wolnego, szczególnie wśród dzieci, młodzieży i młodych dorosłych.
- 4) Niska świadomość społeczna nt. instytucji oraz form udzielania pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym.
- 5) Bagatelizowanie przez społeczeństwo i akceptacja społeczna zachowań ryzykownych, mogących prowadzić do rozwinięcia problemu uzależnienia.

IV. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Głównym celem Programu jest zapobieganie powstawaniu zachowań patologicznych związanych z uzależnieniami, poprzez wzmoczoną edukację, kreowanie świadomości społecznej oraz promowanie pozytywnego postrzegania postaw trzeźwościowych i prozdrowotnych.

Cel główny realizowany będzie poprzez

- 1) prowadzenie działań systemowych niezbędnych do rozwiązywania problemów na poziomie instytucjonalnym – Urząd Miejski, Miejsko-Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej jak i na poziomie środowiskowym – środowisko szkolne, osiedlowe itp., oraz koordynację interwencji instytucjonalnych i środowiskowych;
- 2) promowanie pożądanych wzorców zachowań, edukację zdrowotną mieszkańców Gminy, pozyskiwanie partnerów, w tym mediów lokalnych w celu rzetelnego informowania o działaniach z zakresu profilaktyki, rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie;
- 3) rozbudowanie form profilaktyki poprzez upowszechnianie programów profilaktycznych oraz tzw. „dobrych praktyk”, zwłaszcza w środowisku szkolnym, poszerzenie działań sportowych, kulturalnych, opiekuńczo-wychowawczych i korygujących, szczególnie dla dzieci i młodzieży.
- 4) Realizację programów pomocowych, w tym edukacji rodziców, wspieranie poradnictwa specjalistycznego oraz grup wsparcia.

V. ZADANIA PROGRAMU

- 1) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz osób uwikłanych w sytuacje przemocowe poprzez kontynuowanie funkcjonowania Punktu Konsultacyjnego. W ramach realizacji zadania zapewniony będzie personel do obsługi Punktu oraz warunki lokalowe zapewniające osobom zgłaszającym się dyskrecję i poczucie komfortu psychicznego
- 2) Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego oraz przeprowadzanie procedury zobowiązującej do podjęcia leczenia odwykowego, w tym pokrycie kosztów badania przez biegłego, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

- 3) Wspieranie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu w celu efektywnej realizacji programów psychoterapii uzależnienia i współuzależnienia dla mieszkańców Gminy Choroszcz.
 - a) Dofinansowanie kształcenia i doskonalenia zawodowego pracowników placówek leczenia odwykowego
 - b) Doposażenie placówki;
 - c) Zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów.
- 4) Organizowanie, wspieranie programów i zajęć socjoterapeutycznych, opiekuńczo-wychowawczych, w tym o charakterze zajęć rozwojowych: artystycznych, sportowych itp. Zakup materiałów i usług w celu realizacji zadania.
- 5) Dofinansowanie obozów socjoterapeutycznych i innych form wypoczynku dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym lub problemem przemocy lub zagrożonych tymi problemami.
- 6) Tworzenie oraz wspieranie powstawania warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymywanie się od spożywania alkoholu bądź prowadzi do pozytywnych zmian w strukturze konsumpcji napojów alkoholowych, w tym zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, szczególnie dla dzieci i młodzieży. Finansowanie bądź współfinansowanie projektów i działań profilaktycznych promujących trzeźwe, zdrowe i bezpieczne sposoby spędzania czasu wolnego, w tym dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- 7) Współpraca ze Szkołami funkcjonującymi na terenie Gminy w zakresie realizowania Szkolnych Programów Profilaktycznych; wsparcie placówek, o których mowa w zakresie udzielania pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, organizowania programów i szkoleń kierowanych do kadry pedagogicznej, rodziców oraz dzieci z zakresu promowania zdrowego stylu życia, przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom.
- 8) Pomoc, w tym finansowa i merytoryczna, w organizowaniu konkursów, akcji i wydarzeń uatrakcyjniających tematykę walki z uzależnieniami, kierowanych do społeczności lokalnej, zwłaszcza do dzieci i młodzieży.
- 9) Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijania umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów.
- 10) Organizowanie i finansowanie szkoleń, konferencji z zakresu:
 - a) Pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym,
 - b) specyfiki zjawiska przemocy w rodzinie, konsekwencji doznawania przemocy, funkcjonowania osób doznających i stosujących przemoc.
- 11) Opracowywanie, zakup i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i problematyki uzależnień, możliwości uzyskania pomocy, w tym obowiązujących procedur interwencyjno-pomocowych, współpraca z mediami w tym zakresie. Udział w kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych.

- 12)** Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim.
- 13)** Kreowanie i promowanie wizerunku Gminy Choroszcz jako jednostki wzmacniającej poparcie społeczne dla działań z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, promującej zdrowy styl życia.
- 14)** Organizacja spotkań, imprez i festynów kierowanych do szerokiego grona odbiorców, wzmacniających czynniki chroniące przed powstawaniem zachowań patologicznych, takich jak: integracja środowiska lokalnego i rodzinnego, promowanie form zabawy wolnych od alkoholu bądź zmieniających strukturę spożywania napojów alkoholowych. Zakup materiałów i usług w celu realizowania zadania.
- 15)** Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych wspomagających rozwiązywanie problemów alkoholowych i przemocowych, w tym Klubu Abstynenta „WOLNOŚĆ” z Choroszczy, Miejsko-Gminnego Centrum Kultury i Sportu, Związku Harcerstwa Polskiego, Klubów Sportowych itp. Dofinansowanie do bieżących napraw, remontów, zakupu niezbędnego wyposażenia, opłat za media. Współpraca obejmować może również następujące obszary:
- a) Trzeźwościowy (w tym rehabilitacyjny);
 - b) Pomocowy (w tym interwencyjny);
 - c) Na rzecz promowania abstynencji i zdrowego stylu życia;
 - d) Kulturalno-towarzyski, promujący zdrowy i trzeźwy styl życia;
 - e) Współpracy, współdziałania na rzecz i ze społecznością lokalną;
 - f) Promocji realizowanych działań służących zdrowemu i trzeźwemu stylowi życia.
- 16)** Organizowanie akcji, działań na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym, przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach, uwzględniających wszystkich uczestników ruchu drogowego.
- 17)** Zakup prenumeraty, materiałów i literatury na temat uzależnień dla jednostek współrealizujących Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Uzależnień (m.in. Punktu Konsultacyjnego, GKRPA, Biblioteki itd.)
- 18)** Przeprowadzanie badań związanych z diagnozą zachowań zdrowotnych, w tym zachowań problemowych – dotyczących używania substancji psychoaktywnych, podejmowanych przez społeczność lokalną, zwłaszcza przez młodzież, w celu ewaluacji podejmowanych interwencji.
- 19)** Zapewnienie realizacji Programu, obsługi i materiałów biurowych, oraz innego niezbędnego wyposażenia na rzecz działalności organizacyjnej, w tym dla Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 20)**

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Uzależnień realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy, w ramach środków finansowych planowanych w Budżecie Gminy, stanowiących dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – rozdział 85154. W ramach rozdziału na rok 2016 zaplanowana została kwota 170 000zł. Niewykorzystane środki przeznaczone na realizację Programu przesuwa się jako środki niewygasające, na realizację zadań wymagających kontynuacji w roku następnym. Z roku 2015, niewykorzystana kwota jest równa 58 908 zł, zatem łącznie w planie wydatków Gminy na zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi w 2016 roku przewidziano kwotę 228 908 zł. Finansowanie przeciwdziałania uzależnieniom, przewidziano również w rozdziale 85153 – zapobieganie narkomanii. W ramach tego rozdziału, przewidziano wydatki na kwotę 18 000 zł.

VII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Ustala się zryczałtowania wynagrodzenie w wysokości:

- a) dla Przewodniczącego GKRPA w wysokości- 95zł.
- b) dla sekretarza GKRPA w wysokości – 85 zł.
- c) dla Członków GKRPA w wysokości – 75 zł.

Wynagrodzenie członków Komisji obejmuje obecność na posiedzeniu Komisji. Każda nieobecność na posiedzeniu Komisji powoduje nie wypłacenie wynagrodzenia. Poprzez posiedzenie rozumie się również udział członków Komisji w kontrolach punktów sprzedaży napojów alkoholowych.